eskola agenda

2016-2017

Arrasate

kutxabank
Azkenik gure neurrirako plana!
Gaztedi Plana
Behar duzun guztia hemen:
www.kutxabank.es

eskola agenda 2016-2017

Argitaratzailea: Arrasateko Udala.Hezkuntza saila.

Babeslea: Kutxabank

Egileak: Arrasateko Udaleko Hezkuntza saila, Txatxilipurdirekin, AEDrekin, Arizmendi ikastolarekin, eta Arrasate Herri Eskolarekin elkarlanean.

Arrasateko udala: www.arrasate.eus
Txatxilipurdi:www.txatxilipurdi.com
AED:www.aedelkartea.com
Arizmendi ikastola: www.arizmendi.eus
Arrasate Herri Eskola: www.goieskola.net/arrasateherrieskola/sarrera.cfm.

Argazkiak: (Azaleko argazkia "Uribarri –auzo baten historia" liburutik ekarria da, Jone Bergaretxek 2007an eginda, Arrasateko udalak argitaratua). Arrasateko Udal Artxibokoak dira: 30., 31., 42., 54. eta 107. orrietakoak, (I.Oianguren bilduma eta Juan San Martinaren bildumakoak). 17., eta 118.orrietako argazkiak C.C BY-SA. Gipuzkoako Foru Aldundiaren "Gure Gipuzkoa" bildumakoa dira.118.orriko ezkerreko argazkia Goiena astekariak egindakoa da, hortik ekarria. 132. eta 146.orrietako bi argazki Udal artxibokoak dira.- Paisajes españoles bildumakoak-debekatuta bere errreprodukzioa-. Arrasateko Udalaren Hezkuntza saila.

Testuak: Arrasateko Udaleko Hezkuntza saila. Txatxilipurdi. AED.

Bibliografia: Jolasen testuak **Maddi Urizarrek** eginikoak dira eta ilustrazioak zein diseinua **Andoni Iñurritegik** egin ditu.*"Kalekantoi-kaleko jolasen bilduma-* liburutik ekarriak dira.2014(Txatxilipurdi). Goi parteko esaldiak "Berdean hezi-haurrak naturara hurbiltzeko ideiak. **Heike Freirek** egindakoa. **Txatxilipurdik argitaratua** 2015ean. *"Datos para una monografia de la anteiglesia de Garagaratza" liburuko pasartea, **Justo Jauregui-Arraburuk** idatzia "Etnografia de Garagartza"*. **Jose Letonak Arrieta**k egindako liburuxkatik aterata, *"1834 eta 1942ko uholdea, "San Kristobal", San Antolin ermita/ Antoniña baserria"* dokumentuak **Jose Letona eta Jose Maria Urangaren** artxiboetan.Arrasateko udala 1995. *"Arrasateko Toponimia"* **Jose Luis Ormaetxea Lasaga**k eginikoa. Arrasateko udala 1996. "*Pequeña historia del futbol en Mondragon*" **Jose Letonak** 1983.urtean argitaratua. "Relacion de molinos de Gipuzkoa, según poblaciones" **Antxon Aguirre Sorondok** eginikoa. Ediciones Fundación Barandiaran. Donostia 1988.**Leire Parra eta Isabel Aramendia** *"Arrasate, langileek eraikitako herria" Arrasateko udala 2004.urtea.* **Jose Angel Atxon** "A voz de concejo" Arrasateko Udala,1995.**Alvaro Arrizabalaga; Altuna Jesus** " Iabeko koba –Hienas y Humanos en los albores del Paleolitico Superior. Munibe (Aranzadi) 2000. httpp// www. Aranzadizientziak.org.Asteleheneko Goienkaria" *Duela 45.000 urteko kromagnoiak zeuden Arrasateko Labeko koban"*. **Jakoba Errekondo** "*Iduri egiten*" Argia aldizkaria. 2008. urtean. **Mondraberri** *"Udalaitzeko Obiagako labea bezalakorik ez dut inon ikusi*" Hezkuntza saileko *"Arrasate ezagutzen*" bildumaren unitate didaktikoen gida pedagogikoak."**Jose Luis Ormaetxea Lasagak** eginiko "Aramaioko euskara" liburua. **Gerardo Elorzak, Jesus Maria Garaik eta Eneritz Garrok** idatzitako "Arrasateko euskara" liburua- Arrasateko udala 1999."Ahotsak" Arrasateko udala, AED elkartea eta Badihardugu.

Inprimategia: Gertu, Oñati

L.G.: SS-978-2011

Euskara zuzentzailea: Karmelo Uribarren.

Nire datuak

izena .... jaioteguna ....

abizenak ....

helbidea ....

herria .... posta kodea ....

telefonoa .... e-maila ....

ikastetxea .... ikasgela ....

tutorea ....

odol taldea ....

alergiak ....

....

....

....

....

2016

agorra — iraila

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

urrixe — urria

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

zemendixe — azaroa

A	M	E	E	E	Z	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

lotazille — abendua

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

eskola egutegia

2016–2017

2017

ilbaltza — urtarrila

A	M	E	E	E	Z	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

katuille — otsaila

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

martixe — martxoa

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

aprille — apirila

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

loraille — maiatza

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

bagille — ekaina

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eskolako ordutegia

	astelehena	martizena	eguaztena	eguena	eguakotxa

2016-2017

Agorra iraila

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Urrixe urria

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

2016-2017

Zemendixe	azaroa
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	

Lotazille	abendua
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	

2016-2017

Ilbaltza	urtarrila
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	
29	
30	
31	

Katuille	otsaila
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	
11	
12	
13	
14	
15	
16	
17	
18	
19	
20	
21	
22	
23	
24	
25	
26	
27	
28	

2016-2017

Martixe martxoa

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

Aprille apirila

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

2016-2017

Loraille — maiatza

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31

Bagille — ekaina

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

arrasate

› Barrenazar (Musakola)

Arrasate osatzen daue erdiguniek ta bederatzi auzok, ta bakotxak bere nortasune dauko.

2016-2017 ikasturteko eskola agendan, jaso dou lehengo erroten eta karobien izenak, auzuetakuek, gero eskolan ezauketako.

Aurten be, beste batzuetan ein doun moduen, auzoz auzo fan gare historia deskubriruten, ta gureko geunke ikaslien aitte-amak izetie bidaia horren lagunek, agendaren honeik pasartiok seme-alabekin edo bakarrik ezautu ta gozetako.

Izen be, aitte-amei eskatu gure dutzeu agenda honetan agerketan dien errota eta karobixen lekuek, mapa batekin, familixan lanketako, auzue ahalik eta onduen ezauketako. Baitte be, aitte-amak gonbidau gure dittugu.

Honekin batera, ta denbora librie ardatz hartute, zelan konturatute gauzen umiek denbora gehiena emuten dauiela leku itxixetan, beti helduek daukiela haien begixe gañien, ta ez daukiela astirik aire zabalien jolas autonomuez gozetako.

Agendara ekarri dittugu ideiak/hausnarketa batzuk, "Berdean hezi" liburuen datozenak haurrak naturara hurreraketako. Hausnarketok jarri dittugu agendako orrixen gañeko aldien, irakasliek ta aitte-amek horreittan sakonketako.

Horrekin batera, jarri dittugu Arrasateko euskalkixen hainbat berba, aditz eta esaldi, gure euskalkixe geruau ta gehixauk ikesi ta ebali daixien.

Ba, agenda honen bidez alegninduko gare ezauketan Arrasateko ingurue ta historixie, gure lehengo errotak ta karobixen lekuek ezauketan eta ebalten, ta gure euskalkixen sakonketan, jolastu, ikesi ta bierra einez.

• botxo

HELBURUA:

Sexu bereizketarik gabe jolas tradizionaletaz gozatzea.

AZALPENA:

Jolas honetan partaide bakoitzak fruitu batzuk edukiko ditu (intxaurrak, urrak, pinu-kaxkarak, poxpolinak, arbeletxeko hezurrak...). Lurrean zulo bat egingo dugu, botxo deituko duguna.

Zotz egingo dugu lehena nor izango den jakiteko. Jolasaren helburua botxoan ahalik eta fruitu gehien sartzea da. Lehenak besteen fruitu bana hartuko ditu eta fruitu horiek banan-banan, marra batetik, botxoan sartzen saiatuko da. Sartzen dituen fruitu guztiak berarentzat izango dira. Hurrengo lagunak botxotik kanpo geratu diren fruituak hartuko ditu eta marratik botxoan sartzen saiatuko da. Horrela jarraituko dute kide guztiek fruitu guztiak botxoan sartzea lortu arte.

Kalekantoi: "Kaleko jolasen bilduma • **Jolasak:** Maddi Urizar • **Ilustrazioak:** Andoni Iñurrategi
• Txatxilipurdi elkartea 2014

amalurra ere gure lagun

-Amalurra ere gure lagun-

• orbelezko igerilekuak / txabolak

HELBURUA:

Ingurune naturalarekiko errespetuzko harremana, talde lana eta sormena sustatzea.

AZALPENA:

ORBELEZKO IGERILEKUAK: Udazkenean gure inguruko zuhaitz askok hostoak galtzen dituzte eta parkeetan mota eta kolore askotako hostoak aurki ditzakegu lurrean. Hauek batuz pilak egin ditzakegu hauetan ezkutatu, salto egin eta ongi pasatzeko. Edo gauzak ezkutatu eta aurkitzera jolastu.

TXABOLAK: Parke eta natur-inguruetan dauden zuhaitz eta forma naturalak gure eginez eta material naturalak erabiliz txabolak eraikiko ditugu! Txabolaz txabola herrixkak eraiki ditzakegu eta istorioak asmatu!

Argi! Erabiltzen ditugun materialak naturalak izan behar dira, ingurua ez kutsatzeko. Plastiko eta kartoiak erabiltzen baditugu jolasa bukatzean jaso eta dagokien edukiontzietara eramango ditugu.

Kalekantoi: "Kaleko jolasen bilduma • **Jolasak:** Maddi Urizar • **Ilustrazioak:** Andoni Iñurrategi • Txatxilipurdi elkartea 2014

amalurra ere gure lagun

• zuhaitz laguna

HELBURUA:

Ingurune naturalarekiko errespetuzko harremana, konfidantza eta aniztasunarekiko jarrera positiboa garatzea.

AZALPENA:

Lagun batek beste bati begiak zapi (edo jertse) batekin estaliko dizkio eta basoan (parkean) zehar zuhaitz batera eramango du. Itsuak zuhaitza beste zentzumenen bitartez aztertu eta ezagutuko du: ukitu, laztandu, enborra besarkatu, usaindu, dastatu, entzun… zuhaitz guziak desberdinak dira beraien artean, gu geu bezalaxe, eta berezitasun horietaz jabetzen saiatuko gara. Jolasean, zuhaitzari nahikoa denbora eskaini diogula uste dugunean, hasierako lekura itzuliko gara (bidea aldatu dezakegu), begietako zapia kendu eta zuhaitza zein den asmatu behar dugu! Esperientzia honetatik deigarria dena eta ikasi duguna banatuko dugu lagunon artean!

Kalekantoi: "Kaleko jolasen bilduma • **Jolasak:** Maddi Urizar • **Ilustrazioak:** Andoni Iñurrategi • Txatxilipurdi elkartea 2014

amalurra ere gure lagun

• zotzak egitea

HELBURUA:

Zotzak egiteko euskarazko kantu eta bertsoen erabilera sustatzea.

AZALPENA:

Atxia motxia pirulin pan
Porru sortak azokan, zapaburuak ardotan
Erbi begi gorria saltoka dabil basoan
Ile luze kixkurra igerian zure zopan!

Murriena (Babilonia)

Lete etxea

GARAGARTZA

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
MADARIAGA(Lete). Madarixa-errota.	Izen bereko erreka-txoaren ondoan.	-Garia eta artoa ehotzen zuen. -Udala auzoari argindarra ematen zion.	1940an. Ur eskasiaren-gatik eta abandonoa.
ARGI-ERROTA.	Lezemendi erreka-txoaren ondoan.	Garagartza eta Uribarriko auzoei ar-gindarra hornitzen zien.	Garagartza eta Uribarriko auzoei argindarra horni-tzea.
KOBATE.	Kobate errekatxoa-ren ondoan.	Garagartza, Udala eta Uribarriko baserri batzuen 13 bazkidek sortua.	1940an .Harrobia egin zu-tenean desagertu zen.
GOIKO ERROTA.	Aramaio erreka eta Ibaizabal errekatxo-en artean.	Santa Cruz de Rivadullaren mar-kesa jabea zen.	1860ean desagertu zen.
BEHEKO ERROTA.	Aramaio errekaren ondoan.	“Babilonia” edo “Murri” baserrian kokatua.	1929an errota izateari utzi zion.

izandako karobiak

Karobiaren izena	Kokapena
BOSTATE.	Desagertutako baserri horren inguruan.

iraila

Naturarekiko kontaktua oinarrizkoa da Lurra maitatzeko, eta hori funtsezkoa dugu era sostengarrian bizitzen lagunduko diguten ezagutzak sortu eta transmititzeko.

astelehena 29

martizena 30

eguaztena 31

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

agorra

eguena 1

eguakotxa 2

zapatue 3

domeka 4

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Nik hiru plater makarroi jan NEIKE (dezaket) bost minututan

astelehena 5

martizena 6

eguaztena 7

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 8

eguakotxa 9

zapatue 10

domeka 11

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Lurrean bizi diren gainerako izaki eta elementuekin dugun konexiotik bai fisikoki bai emozionalki zenbat eta gehiago aldendu, orduan eta zailagoa zaigu haiekin harremanetan jartzea.

astelehena 12

martizena 13

Gazte Txokoen irekiera

eguaztena 14

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 15

Ludoteken irekiera

eguakotxa 16

Gaztegunearen irekiera

zapatue 17

domeka 18

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Nik lehen anaia txikiak baino azkarrago egin NEIKIEN (nezakeen) korrika, baina orain, ez.

astelehena 19

martizena 20

eguaztena 21

petriñie

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 22

eguakotxa 23

zapatue 24

Goikobaluko erromeria

domeka 25

Eguna

Gaia

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Nolatan sartu zaigu buruan “barruan” egotea “kanpora” irtetea baino seguruagoa delako uste irmoa?

astelehena 26

martizena 27

eguaztena 28

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

eguena 29

Garagartzan San Migelak

eguakotxa 30

zapatue 1

domeka 2

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

"Anbotoko andrearen legenda"

Garagartzan bizilagun askok ikusi dute. Burdinazko haga bat bezalakoa da, gori-gorian dagoena, "burdiñe agie lekue". Kea botatzen doa, eta pasatzen den tokitik belarra mozten du.

Udalatxetik Anbotora joaten da eta Anbototik Gorbeiara. Anboton bere kobazuloan sartzen denean, zarata handia ateratzen du (oinaztarriak bezalakoa).

Anboton egoten denean, euri asko egiten du Garagartzan. Ikazkinek ikusten zutenean Anbotora iristen, beldurra izaten zuten ikatza galtzeko, dakarren euriarengatik.

Elorrioko andre bat da, Gurcia auzokoa, Doña Roca deitua.

"Datos para una monografia de la anteiglesia de Garagaratza" liburuko pasartea, Justo Jauregui-Arraburuk idatzia (Jose Oruek 1949an kontatua).

Zenbat legenda Mariren eta Anbotoren inguruan!

› Garagartzako eliza

› Anboto

› Arrasate errota: Errebuelta kalearen aldean.

› Olaoste errota: Bizkai etorbidean zegoen.

ERDIALDEA

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
ARRASATE.	Gaur egungo Errebuelta kale aldean Deba errekak bihurgunea egiten zuen tokian. Honen gainean ,Arrasate pasealekuan.	Lehen burdinola, gero argindarra sortzailea eta gero irina lantegia.	1967an, etxeak egiteko.
ZUBIATE. Zubiospe. Zallospe.	Gaur egungo *Kontzeziño* etxeak dauden tokian.	Burdinola.	1728an.
OLAOSTE. "San Agustin". Zarugalde.	Gaur egungo Bizkai etorbidean zegoen.	Lehen burdinola. Gero errota eta okundegia.	1919.urtean.

Haurrek beharrezkoa dute Lurrarekiko harremana.

astelehena 3

martizena 4

eguaztena 5

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

urrixe

eguena 6

eguakotxa 7

Maritxu Kajoi

zapatue 8

domeka 9

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Asko gustatu JAT (zait) goizean ikusi DOGUN (dugun) pelikula.

astelehena 10

martizena 11

eguaztena 12

ugerra

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

eguena 13

eguakotxa 14

zapatue 15

domeka 16

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Naturarekiko urrutiratze progresiboa kultura oso bat ari da desagerrarazten lurraren ingurukoa, osasuntsu bizitzen laguntzen ziguna eta, batez ere, gure bizitzari benetako zentzua ematen ziona.

astelehena 17

martizena 18

eguaztena 19

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

eguena 20

eguakotxa 21

zapatue 22

domeka 23

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Lehen gehiago gustatzen JATEN (zitzaidan) futbolean egitea

astelehena 24

martizena 25

eguaztena 26

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24/31	25	26	27	28	29	30

eguena 27

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 28

zapatue 29

domeka 30

Gaba Baltza

Eguna...........

Gaia...........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

1834KO eta 1942KO UHOLDEAK

Uholde handiak izan dira herrian, eta gogora ekarriko ditugu bi urteko uholderik handienak, uraren indarra ikusteko.

1834ko ekainaren 30ean "San Paulo urak" edo San Martzial urak". Leintz Gatzagatik Debaraino (Mutrikuraino) 19 errota apurtu zituen, eta aurretik 22 zubi eraman zituen eta 28 zubi gehiago utzi ez erabiltzeko moduan, 6 burdinola, 76 eraikin eraitsi eta 121 eraikin apurtu. Hiru eliza urez hondoratu ziren, eta 39 pertsona hil.

1942ko abuztuaren 28ko uholdea handienetakoa izan zen herrian. Ilunabarrean euri jasa handia bota zuen Udalatx, Anboto eta Leintz Gatzagaren inguruan, eta sekulako uholdea sortu zen. Letona eta Uranga historialariek idatzi zuten ura Portaloiaren arkuraino iritsi zela eta triskantzak ugari izan zirela lantegietan, nekazaritzan eta herriko eguneroko jardueretan. Tokirik kaltetuenak izan ziren etxeak zein etxabeak Zarugalden, Olarten eta Maalako errebalean.

Hiru urteko ume bat hil zen, Jose Ignacio Mendizabal Letona izenekoa, eta industriaren eraginari dagokionez, batez ere, kaltetuena Zerrajera lantegia izan zen.

Azken urteotan Euskal Herrian izan den uholderik handienetarikoa dugu 1983ko abuztuaren 25, 26 eta 27koa. 35 hildako eta 5 desagertu izan ziren. Hogeita hamasei ordutan, urte batean jasotzen den euriaren erdia bota zuen, eta Bizkaian Ibaizabal zein Nerbioi ibaien arroak urpean geldItu ziren. Arrasaten ere uholde handiak izan ziren.

Urak bere bidea.

› Portaloia

› Zarugaldeko garbitokia

› Osinagaazpikoa baserria

› Legarra plaza

ZALDIBAR

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
ZALDIBAR. Zalgibar.	Union Zerrajerako eraikinen orubeetan.	Union Zerrajera izan zen azkeneko jabea.	1910.urtean.
LEGARRA. Legarre.	Legarr(a)eko muinoan.	Bere garaian Arrasaten izan ziren hiru burdinola haundienetarikoa zen.	Jarduera 1954an. 1967-an bota zuten.
OSINAGA. Osinagaazpikoa.	IFAM enpresaren ondoan (A-20) izen bereko baserrian.	1914.urte arte Sola oinordekoak jabeak izan ziren.	Baserriak zutik dirau.

Naturaren aldiek erlaxatzeko eta unibertsoarekin konektatzeko aukera ematen digute: bizitzan konfiantza jartzen ikasten dugu; baita bizitza, eta geure burua, diren bezala onartzen ere.

astelehena 31

martizena 1

eguaztena 2

A	M	E	E	E	Z	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

xemendixe

eguena 3

eguakotxa 4

zapatue 5

domeka 6

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Zuri zer gustatzen JATZU (zaizu) gehiago, saskibaloian egitea ala telebistaz ikustea?

astelehena 7

martizena 8

eguaztena 9

iristue

A	M	E	E	E	Z	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

eguena 10

eguakotxa 11

zapatue 12

domeka 13

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Aire zabalean, natura-eremuetan egindako jarduerek gaixotasun mentalak izateko arriskua txikitzen dute, eta ongizate-sentipena eta autoestimua handitzen.

astelehena 14

martizena 15

eguaztena 16

A	M	E	E	E	Z	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

xemendixe

eguena 17

eguakotxa 18

zapatue 19

domeka 20

Haurren eskubideen eguna

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Zuri orain beste gustatzen al JATZUN (zitzaizun) lehen mendira joatea?

astelehena 21

martizena 22

eguaztena 23

Emakumeen aurkako indarkeriaren eguna

eskatza

A	M	E	E	E	Z	D
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

eguena 24

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 25

Emakumearen aurkako indarkeriaren eguna

zapatue 26

domeka 27

Eguna..........

Gaia..........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

http//guraso.eus

METALURGICA CERRAJERA DE MONDRAGON (MCM)

Lantegia historikoki Metalurgica Cerrajera izenaz ezaguna izan bada ere, 1917an, Ugarte y Cia izenarekin sortu zen.

Lantegia sortu zutenek sarrailagintza jarduera garatu zuten, gehien batean, 1916ko greban Union Cerrajeratik kaleratutakoak zirelako. Joan zen mendeko 1932an sortu zen Metalurgia Cerrajera izenarekin, eta hasieratik jarduera egin zuen Estazio kalean (oraingo Nafarroako etorbidean) eraiki zuten lantegian. Beheko solairuan egiten zuten galdaketa eta fabrikazioa, goiko solairuan, pintura, muntaketa eta bilketa.

Joan zen mendean, 1970eko hamarkadaren hasieran, lantegia Gasteiza eraman zuten, eta han lanean dihardu sarrailagintza arloan.

Lantegia zegoen gaur egun Debagoieneko Mankomunitatea, Lanbide Hastapena, Udaltzaingoa, Txatxilipurdi elkartea eta Ereindajan dauden eraikinean.

› Debagoieneko mankomunitatearen egoitza.

› Antzinako Zalduspe.

› Elurzuloa

› Elurzuloa

BEDOÑA

izandako errotak

Bedoñarrak San Andreseko Boliñate edo Zaldibarko Osinagaazpikoa errotetara joaten ziren.

Elurzuloak

Ekurzuloaren izena	Kokapena
KURTZE-TXIKI.	Kurtze-txikiaren maldan.

izandako karobiak

Karobiaren izena	Kokapena
SOLOGAIZTO/ URIBARREN.	Izan bereko baserrien tartean (desagertuta).

Natura-eremuan aske dabil arreta, estimulu bakar bati zuzenduta egotetik libre.

astelehena 28

martizena 29

eguaztena 30

San Andreseko ferixa

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

eguena 1

HIESaren aurkako eguna

eguakotxa 2

zapatue 3

Euskara eguna

domeka 4

Eguna..........

Gaia..........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Irakasleak etxeko lan asko bidali DUSKU (digu) biharko

astelehena 5

Boluntariotza eguna

martizena 6

San Nikolas

eguaztena 7

etzilimo

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

eguena 8

eguakotxa 9

zapatue 10

Bedoñan Santa Eulalia

domeka 11

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

abendua

Espazio irekietan, haur txikiek modu naturalean adierazi eta erregula ditzakete gure kulturak "negatibotzat" jo ohi dituen emozioak, esaterako, lotsa, hira eta tristura.

astelehena 12

martizena 13

eguaztena 14

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

eguena 15

eguakotxa 16

zapatue 17

domeka 18

Migranteen nazioarteko eguna

Eguna..

Gaia..

....

....

Tutorearen sinadura Gurasoen sinadura

Pasa den urteko irakasleak etxeko lan asko bidaltzen EUS-KUN (zigun).

astelehena 19

martizena 20

eguaztena 21

guzurre

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

lotazille

eguena 22

Santamasak

eguakotxa 23

zapatue 24

Olentzero

domeka 25

Eguna..........

Gaia..........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Natur-eremuan, haur bat umore txarreko badago, energia hori bota egin dezake lasterraldi bat eginez edo bere lekua bilatzeko alde eginez.

astelehena 26

Gabonetako egitarau berezia Ludotekan eta Gazte Txokoetan

martizena 27

eguaztena 28

inuxente eguna

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Iotazille ilbaltza

eguena 29

eguakotxa 30

zapatue 31

domeka 1

Eguna

Gaia

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Artazubiagatarren sorlekua

Bedoña, Leintz barruan zegoen, Oñatiko Gebaratarren agindupean, eta harekin liskar ugari izaten zuen. Haren menpean ez egoteko, Artazubiagakoek Bedoñan zuten dorretxea erre zuten eta Arrasatera jaitsi ziren.Historia iturri batzuen arabera 1320.urtean azaltzen dute eta beste batzuk beranduago.

Herrira jaitsi eta Bañez deitura harturik herriko hiri leinurik garrantzitsuenetarikoa izan da eta hasieran Erdiko kalean eraiki zuten beren dorre etxea.

1422.urtetik aurrera Bañeztarrek berriro gebaratarrekin aliantza egin zuten.

Jose Angel Achonek Arrasateko udal artxibategiaren dokumentu historikoak aztertutakoan, "A voz de concejo" –Linaje y corporación urbana en la constitución de la Provincia de Gipuzkoa, Los Bañez y Mondragon, siglos XIII-XVI" izeneko liburua idatzi zuen eta bertan, garai hartan Bañeztarren eragina herriko bizitzan ikusten da..

Gaur ezagutzen dugun Artazubiaga jauregia, XVI. mendean eraikia da eta Iturriotz kalean dago. Harlanduz eginiko jauregi horren aurrealdean armarria ikusiko dugu, gertatutakoaren adierazgarri, ate gainean latinez idatzitako esaldiak honela dio: "Pro nostris generis libertate combusta" "Gure leinuaren askatasunagatik errea." Ateburuan, latinez beste inskripzio bat agertzen da; hauxe: "Solus labor parit virtuten, sola virtus partit honorem" (lanaren bitartez bertutea lortzen da eta bertutearekin ohorea).

› Goiko ezkerraldean, Artazubiaga baserria.

› Artazubiaga jauregia.

› Askasibar baserria

› Udalatx Meatzerrekatik

MEATZERREKA

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
JAUNPOROBIA. Ubao.	Ubao baserriaren espa-rruan.	Ehotzeaz gain, Meatzerreka auzorako argindarra ematen zuen.	1931.urtean.
ASKASIBAR.	Askasibar baserriaren es-parruan.	Burdinola. 1739an porrot egin-da zegoen.	
SORUETXE.	Soruetxe baserriaren es-parruan.		1931.urte arte.
ARRIZAPATA. Barrenatxo.	Barrenatxo baserrian.	Burdinola izandakoa. Gero ze-rrategia izan zen 1931.urtea arte.	1931.an.

Lehen haurtzaroan, haurrek gainerako izaki bizidunekiko erakusten duen berezko enpatia babestu beharko genuke.

astelehena 2

martizena 3

eguaztena 4

A	M	E	E	E	Z	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

eguena 5

eguakotxa 6

zapatue 7

domeka 8

Eguna

Gaia

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Irakasleak pasilloan korrika harrapatu GAU (gaitu) ni eta lagunak

astelehena 9

martizena 10

eguaztena 11

aiztie

A	M	E	E	E	Z	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

eguena 12

eguakotxa 13

zapatue 14

domeka 15

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Frogatu denez, eremu berdeetan gertatzen direnean, haurren jolasak sortzaileagoak dira.

astelehena 16

martizena 17

eguaztena 18

A	M	E	E	E	Z	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

eguena 19

eguakotxa 20

zapatue 21

domeka 22

Eguna..........

Gaia..........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Atzo arratsaldean Jonek kalean gurutzatu eta ez GINDDUEN (gintuen) agurtu ere egin

astelehena 23

martizena 24

eguaztena 25

besuetakue

A	M	E	E	E	Z	D
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23/30	24/31	25	26	27	28	29

eguena 26

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 27

zapatue 28

domeka 29

Meatzerrekan San Baleixo jaiak

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Naturaren objektuek jolas irekia ahalabidetzen dute, behar bezain luzea den makila bat zaldia izan daiteke egun batean, beste batean arraina eta hurrengoan, berriz, arrantzan egiteko kanabera.

astelehena 30

martizena 31

eguaztena 1

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

eguena 2

eguakotxa 3

zapatue 4

domeka 5

Gesalibarren Santa Ageda

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

SAN KRISTOBAL

Monterron parkearen gainaldean San Kristobal tokia dago. Gaurko egunean, 1994 urteaz geroztik, udal hilerria dago, eta hor zegoen baserriaren aiurriak.

Herriko hainbat toki bezala, San Kristobal historiaren partea da; 1448an herriaren erreketari dagokionez, ekainaren 11tik Gonzalez oinaztarren tropak hiribilduaren barruan, setiatuta zeudela-eta, ekainaren 23an ganboarrek San Kristobalgo baselizan bilduta, erabaki zuten hiribildua erretzea.

Erabaki hura hartu zuen garaiko arrasatear gizarteko jende ezagunak (Lope Fernandez Osinagakoa, Rodrigo Fernandez Osinagakoa, Rodrigo Abendañokoa, Juan Martinez Artazubiagakoa, Ochoa Bañez Artazubiagakoa,….).

Historia liburuek diotenez, egileak izan ziren Martin Otxoa Araozkoa, Otxote Atxagakoa, Juan Bergarakoa eta Juan Ortiz Elejalde Elgetakoa.

Jose Letona historialariak dio ermita desagertu egin zela, eta San Kristobal baserri /etxe bilakatu zela. Marcelino Lopez de Berrostegieta jabeak 1851ko ekainaren 4an saldu zion Manuel Maria Arangureni, Monterroneko kondeari. Baserri horren errenta urte askoan izan zen 10 gari fanega.

Baserrian 1990eko hamarkadaren hasiera arte, familia bat bizi zen, baina hilerria funtzionamenduan hasi baino lehen, familia hura udal etxebizitza batera joan zen.

“San Kristobal, herriko gaindegi historikoa.”

› Antzinako San Kristobal baserria

› Baserriaren aiurriak

› Txirrita

› Argierrota

GESALIBAR

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
ARGI ERROTA. Gesalibar.	Arabako mugatik 150 metrotara, Aramaio errekaren ondoan.	Argindarra hornitu zuen Gesalibar, Garagartza, Uribarri eta Arrasateko zona batzuk.	Baserria –etxea bertan dago eta zerrategi bihurtu zen.
AUZO ERROTA. Santa Agueda.	Gaur egungo "Txirrita" ostalaren ondoan, Aramaio errekaren ezkerrean.	Gesalibar, Garagartza eta Aramaioko 58 auzotarrek egin zuten 1893an.	Beste instalazio batzuetan bilakatu da.
MIZPILLONDO.	Elizgarai baserriaren 100 metrotara, Enusketa baserrira zihoan bidean.	Ataka-iturri errekatxoaren uholde batek eragin zuen bere desagerpena.	XX.mendearen hasieran.
ERROTAZAR. Igeribar. Santako.	Etxebarri baserriaren ezkerrean.	Eguiñezabal errekatxoaren uholde batek eragin zuen bere desagerpena.	Aztarnak badaude.
IGERIBAR BARRI.	Etxebarri baserriaren inguruan.	1891ean hasita jarduera.	1929.urte arte, presa apurtu zen.

Liburua leihotik behera jausi JAT (zait).

astelehena 6

martizena 7

eguaztena 8

barik

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

eguena 9

eguakotxa 10

zapatue 11

domeka 12

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura   Gurasoen sinadura

Naturaren objektuak, denak dira desberdinak, eta, zentzumenak pizteari dagokionez, plastikozkoak baino konplexuagoak.

astelehena 13

martizena 14

eguaztena 15

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

katuille

eguena 16

eguakotxa 17

zapatue 18

domeka 19

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Atzo perretxiko tortilla afaldu NAUEN (nuen) eta mundiala EUEN (zegoen).

astelehena 20

martizena 21

eguaztena 22

matraila

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28					

eguena 23

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 24

zapatue 25

Iñauteriek

domeka 26

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

MURUGAINEKO HERRIXKA

Karlos Olaetxeak eta J.A. Mujikak 1988an aurkitu zuten Murugainen Burdin aroko herrixka bat. Urte hartan, Olaetxeak, Aranzadiko kideek zuzendutako estratuen kata batean, 20 zeramika zati aurkitu zuen.

Xabier Peñalver-ek eta Sonia San Josek herrixkaren harresia aurkitu zuten 2003an. 2005ean gailurrean antena bat jarri behar zenez, telefonia mugikorrekoa bera, urgentziaz ikerketa bat egin zen, eta material litikoa aurkitu zuten.

Duela urte batzuk arte, burdin aroko aztarna bakarra zegoen Tolosan, Aldaba auzoan dagoen Intxur herrixka. Baina indusketei esker, Murugaineko herrixka ere, beste hainbatekin batera, Tolosakoari gehitu behar zaio.

Muruko gailurra da Arrasate, Aretxabaleta eta Aramaioko udalena, eta 2011. urtean Aramaioko udalak eta elkarte batek, Aramaioko ondarea berreskuratzekoa, proiektu bat prestatu zuten bertan indusketak egiteko.

Indusketa horiek Ondare Babesak taldeak egin zituen, eta hainbat aurkikuntza lortu zuen. Burdin aroko harresi bat aurkitu zuen. Nahiko kaltetuta dago, harriak desplazatuta dituelako, 1936ko gerran harresi hori erabili zelako lubaki bezala.

Arestian, 1936ko gerraren aztarnak ere topatu dituzte, 2011. urtean egindako indusketetan, hain zuzen ere.

Murugainen ahaleginean hiru herritako ondare historikoa berreskuratzen.

› Murugaineko gailurra

› Murugaineko lubakiak

› Gazeaga (Obiaga)

› Udalako Elurzuloa

UDALA

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
MADARIXA. (Garagartzakoa).	Lete etxearen ondoan (Garagartza).	Auzoa handik argindarra jasotzen zuen eta garia zein artoa ehotzen zituzten.	1940an. Ur eskasiarengatik eta abandonoa.

Izandako karobiak

Karobiaren izena	Kokapena
GAZEAGA. Hiru karobi zeuden. (Obiaga).	Udala- Besaide . PR ibilbidean .
ARTETA.	Izen bereko baserritik gertu.
LURGORRI.	Udalatxaren maldan.

Elurzuloak

Ekurzuloaren izena	Kokapena
UDALA AUZOKOA.	Lehengo Nebera baserriaren inguruan.

otsaila martxoa

Jolasguneetan haurrek derrigorrez izan behar dute bidea landaretzan eta lur-eremuetan lasai barneratzeko, tunelak, ubideak eta presak eraikitzeko, eskalatzeko eta baita erortzeko ere.

astelehena 27

martizena 28

Iñauteriek

eguaztena 1

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

eguena 2

eguakotxa 3

zapatue 4

domeka 5

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura Gurasoen sinadura

Ez DOTZUT (dizut) ezer ulertu. Zer esan DUSTEZU (didazu)?

astelehena 6

martizena 7

eguaztena 8

Emakume langilearen nazioarteko eguna ♀

musturre

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

eguena 9

eguakotxa 10

zapatue 11

domeka 12

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Haurrek txiki txikitatik sentitzen dute naturarekiko lotura estua.

astelehena 13

martizena 14

eguaztena 15

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

martixe

eguena 16

eguakotxa 17

zapatue 18

domeka 19

Eguna..........

Gaia..........

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Ez NUTZUN (nizun) ondo ulertu liburuaren izenburua eta okerreko bat erosi NEUEN (nuen).

astelehena 20

martizena 21

eguaztena 22

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

eguena 23

eguakotxa 24

zapatue 25

domeka 26

Eguna...

Gaia...

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Bizimodu artifizial eta zarratuak kamustu egiten du gure sentikortasuna; naturak, aldiz, piztu egiten du samurki.

astelehena 27

martizena 28

eguaztena 29

A	M	E	E	E	Z	D
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

eguena 30

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 31

zapatue 1

domeka 2

Eguna....................

Gaia....................

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

ABARITZA

Udalatxeko maldan, Larragainen, zuhaitz mota bat dago Gipuzkoan bakarra dena. Abaritza du izena. Mediterraneoko kliman hazten da, eta inguru honetan altxor naturala da.

Geobotanikako ikasle talde batek, 1994an, Unibertsitateko lan praktiko batean, Larragain aldean antzeman zuten ezaugarri bereziko aleak zeudela Udalako arteetan. Susmatu zuten abaritza izan zitekeela, eta urte gutxi batzuk geroago, hainbat adituk baieztatu zuten abaritza zela.

Udalako bidean gora magal oso bat estaltzen du, Larragaingo haitzaren azpian, abaritza basoa. Zuhaixka edo zuhaitz txikia da abaritza (Quercus coccifera), sei-zortzi metro hazi baldin badaiteke ere, gehienetan metro pare bat baino ez da luzatzen. Landare peto-petoa da eta Quercus sendikoa -haritza, ametza, artea, artelatza, erkametza- eta Euskal Herrian, Nafarroan eta Araban, ezaguna izan da beti hango urak Mediterraneora isurtzen dituzten lurretan. Isurialde atlantikoan erlikia bat da. Bizkaian, 1989an Muskiz aldean topatu zuten, eta penintsulako abaritzik iparrekoena da.

Gipuzkoan, bakarra dago Arrasateko Udalatx mendiaren hegoaldean. Euskaraz zumal eta zumel ere deitu izan zaio abaritzari, eta begira! Udalatxen ipar isurian, Elorrio aldera Zumelegi ibaia jaiotzen da, Arrazola errekatxoarekin bat egitean **Ibaizabal ibaia** osatzen duena.

Abaritza, zumela Udalatxen bi maldatan bi izen desberdin zuhaitz berbera izendatzeko.

› Abaritza

› Udalatx

› Boliñate:antzinako kokapena.

› Egun, Boliñate zegoen tokia

SAN ANDRES

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
BOLIÑATE.	Arrasatetik Aretxabaletara zihoan errepidearen SS-79´77 puntu kilometrikoan zegoen. Ehun metrotara Deba errekaren gaineko zubia pasatuz joaten zen.	1589ean bazegoen.Ehotzaile-aren izena Juan de Boliñate.	1965eko otsailaren 13an , "ULGOR" lantegiko eraikin bat egiteko.

Ematen DAU (du) alpistea gosaldu DOZULA (duzula) gaur. Isilduko ZA (zara) behingoz?)

astelehena 3

martizena 4

eguaztena 5

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

eguena 6

eguakotxa 7

zapatue 8

domeka 9

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura Gurasoen sinadura

Jolas espontaneoa, berez, haurrek daukaten sen natural eta osasungarri bat da, eta guk sustatu eta bultzatu egin beharko genuke.

astelehena 10

martizena 11

eguaztena 12

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

eguena 13

Egitarau berezia Pazko Astean

eguakotxa 14

zapatue 15

domeka 16

Eguna..

Gaia..

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Atzo kontatu ZEUEN (zenuen) txistea oso barregarria ZAN (zen)

astelehena 17

Gazte Informazioaren Europako Eguna

martizena 18

eguaztena 19

guntzurrune

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

eguena 20

eguakotxa 21

zapatue 22

domeka 23

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Haurren indar naturalean konfiantza izateak haurren berezko gaitasunetan konfiantza izatea dakar.

astelehena 24

martizena 25

eguaztena 26

A	M	E	E	E	Z	D
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

eguena 27

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 28

zapatue 29

domeka 30

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

LABEKO KOBA

Lezetxikitik lau kilometrora dago. Gaur egun, aztarnategi hori jadanik ez da existitzen, errepide bat eraiki eta koba suntsitu baitzen. 1987an, Arrasateko saihesbideak Labeko Koba zegoen tokitik pasatu behar zuela eta, indusketa egin zen proiektua hasi aurretik. Bertako adituek diotenez (Alvaro Arrizabalagak), "kobazuloa suntsitu zen, baina aztarnategia ez".

1971n Arrasateko hiru gaztek hiena baten kaskezurra aurkitu zuten. Gero, errepidearen proiektua zela eta, epe bat eman zitzaien arkeologoei bertan indusketak egiteko. Indusketa 1987ko irailean hasi zen eta 1988ko abenduan bukatu.

Milaka urtetan, kobazuloak harrizko estalkia galdu zuen eta horregatik, fosilak hondatu egin ziren pixka bat. Arkeologoen lanari esker badakigu giza jarduera egon zela Labeko Koban, baita animalia aztarnak (hartz, orein, hiena, errinozero iletsuaren matrailezurra) ere.

Jasotako aztarnen azterketari esker jakin dugu duela 45.000 urteko Cromagnonak izan zirela labeko koban eta 130.000 hezur atera zituztela, eta 30.000 harrizko tresna. Arkeologoek idatzi dutenaren arabera, hienen eta gizakien kobazulo gisa definitu da.

Adituek aldatu nahi zuten saihesbidearen proiektua, eta udaletik gestioak egin ziren arren, Diputazioak ez zuen aldatu proiektuaren diseinua.

Saihesbideak ezin zuen saihestu labeko koba

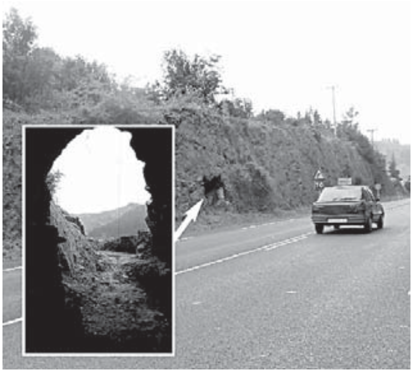

› Labeko koba sahiesbidetik.

› Labeko koba

› Aranguren Karobia.

› Barrenazar baserria.

MUSAKOLA

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
ZIGARROLA-AZPIKOA Ziorrola/Zigarrola/ Musakola.	San Isidro kaperaren inguruan, Deba errekaren ondoan.	1901ean baserria bota zuten, "Cerrajeria Guipuzcoana"ren lantegi bat egiteko.	Azkeneko aztarnak, 1951-eko otsailean.
KATAIDE. Madalena.	Deba errekaren ondoan, izan bereko baserrian.	1596an, arkabuze eta mosketen giltzak egiten zirela erreferentzia dago.	Ezezaguna.
OLATXO.	Deba errekaren ondoan, izan bereko baserrian	Burdinolaen errefernztia 1868an. Gero Kordeleria eta pentsu lantegia izan zen.	1923.urtean.
BARRENAZAR. Epeleko errota.	Epele errekaren ondoan, izan bereko baserrian.	1954.urte arte jarduera egin zuen.	Baserriak zutik dirau.

Karobiak

Karobiaren izena	Kokapena
ARBE.	Izan bereko baserriaren inguruan.
MOJATEGI.	Izan bereko baserriaren inguruan.
ALTZIBAR.	Izan bereko baserriaren inguruan.
GARRATZ.	Izan bereko baserriaren inguruan.
ETXEZARRETA.	Izan bereko baserriaren inguruan.
ARANGUREN.	Izan bereko baserriaren inguruan.

Jonek esan DUST (dit) txokolatada bostetan hasiko DALA (dela)

astelehena 1

langileen eguna

martizena 2

eguaztena 3

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

eguena 4

eguakotxa 5

zapatue 6

domeka 7

Eguna......

Gaia......

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

maiatza

Haur osasuntsuak haziko baditugu, naturarekin harremanetan jarri eta Lurra maitatzeko denbora eman beharko diegu, Lurra salba dezatela eskatu baino lehen.

astelehena 8

martizena 9

Udaixen izena ematea (Gazte Txokoetako udako egitarau berezia)

eguaztena 10

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

eguena 11

eguakotxa 12

zapatue 13

domeka 14

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Jonek bere bokadiloa eman EUSTEN (zidan) atzo, ez JAKOLAKO (zaiolako) gustatzen txorizoa

astelehena 15

Musakolan San Isidro

martizena 16

eguaztena 17

pikuterue

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

eguena 18

eguakotxa 19

zapatue 20

domeka 21

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

maiatza

Maite dugun hori zaintzen dugu.

astelehena 22

martizena 23

eguaztena 24

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

eguena 25

Ludoteken ate irekiak

eguakotxa 26

zapatue 27

domeka 28

Eguna....................

Gaia....................

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Haurrentzako esperientzia osasungarri eta hezigarri askoa da naturaz klima eta urtaro desberdinetan gozatzea.

astelehena 29

martizena 30

eguaztena 31

A	M	E	E	E	Z	D
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				

loraille bagille

eguena 1

eguakotxa 2

zapatue 3

domeka 4

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

SAN ANTOLIN ERMITA / ANTONIÑA BASERRIA

Antoniña baserria eraiki zuten lehengo San Antolin ermitaren hormen gainean. Esteban Garibaikoa historialari arrasatearrak aipatu zuen eskualdeko eta herriko kristau fededunak debozio handiz bertara joaten zirela maiz (1444-1461).

Parrokia auzotik urrunduta zegoenez, auzokoek ermita berriztatzea erabaki zuten, eta Calahorrako artzapezpikuaren bisitariari baimena eskatu zioten zabaltzeko. (1713)

Ermita 1784. urtean itxi edo klausuratu zen, bertan behera utzita zegoelako.

Geroago, Arrasateko Udalak 1802ko otsailaren 26an egindako bilkura batean, akordio hau hartu zuen:

"San Antolin lekuan ermita zegoen tokian baserri bat eraikitzea, horretarako antzinako ermitaren paretak bota egin behar ziren, eta hango soroa harri bertsuaz inguratu."

Baserria 1976. urtean bota zuten, Musakolako kiroldegiaren frontoi bat egiteko.

Musakola auzoan San Antolin izenarekin etxe multzo bat eraiki zen 1957an, 1958an, eta oraindik ere esaten diete San Antolingo etxeak.

Hainbat urtetan Musakolan San Antolin jaiak ospatzen ziren irailaren 2an, etxe multzo horien plazatxo batean, San Antolin egunean, hain zuzen ere.

San Antolin izena, Musakola auzoko historia !!

› Antoniña (Antoña) baserria izan zen tokia.

› San Antolingo etxeak (goiko ezkerraldean).

› Barrenatxo, gaur.
Atzean, Polmetasa lantegia

› Gurutzeak

URIBARRI

izandako errotak

Errotaren izena	Kokapena	Historia	Desagertze data
BARRENATXO.	Garagartzako errepidean, Polmetasa lantegiaren ondoan.	Mineral garbitokia izan zen. Gero errota, pintura egiteko eta arraskak egiteko. Azkeneko jarduera ganaduarentzako pentsu lantegia.	Jarduera 1920an. Eraikinak zutik dirau.
MARKULETE. Oleaga.	Lehengo Markulete baserriaren inguruan.	Ogi ezinobea egiten zuten, integral tankerakoa eta kaleetan saltzen zuten.	Amat kooperatibak lursailak erosi zituen 1974an.
IBARRETA.	Gaur egungo Garbigunearen inguruan.	Arrasateko erreketaren mendekuz, bertan oinaztarrek Martin Bañez eta Juan Ibañez hil zuten 1464an .	
TXURISENA. Auzoko errota.		Azkeneko jabea "Uribarri auzo" elkartea.	1969ko irailaren 17an.

Izandako karobiak

Karobiaren izena	Kokapena
OLEAGA.	Izan bereko baserriaren inguruan.

Esan DUTZET (diot) Joneri agudo etortzeko, baina ez DA (da) agertu oraindik.

astelehena 5

martizena 6

eguaztena 7

moltzue

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 8

eguakotxa 9

zapatue 10

domeka 11

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Aire zabalean ibiltzeko astialdia behar da, antolatu gabeko denbora, mantso doan denbora; so egoteko eta amets egiteko denbora, sentitzeko eeta "galtzeko" denbora, isilean egoteko denbora.

astelehena 12

martizena 13

eguaztena 14

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 15

eguakotxa 16

zapatue 17

domeka 18

Eguna..

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Atzo nire ahizparen urtebetetzea ZAN (zen) eta baloi bat oparitu NUTZEN (nion)

astelehena 19

martizena 20

eguaztena 21

suiñe

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 22

eguakotxa 23

San Juan bezpera

zapatue 24

San Juan

domeka 25

San Juanak (Eguzki-Laru)

Eguna...

Gaia...

....

....

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

Goizean etxeko leihotik ikusi ZAUT (zaitut) baina zuk ez NOZU (nauzu) ikusi
Atzo gauen kalera irten gura GEUEN (genuen) baina gurasoek ez EUSKUEN (ziguten) utzi

astelehena 26

San Juanak

martizena 27

eguaztena 28

Sexu Askatasunaren Nazioarteko Eguna

A	M	E	E	E	Z	D
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30		

eguena 29

eguakotxa 30

zapatue 1

domeka 2

Eguna..

Gaia..

Tutorearen sinadura

Gurasoen sinadura

uribarri

40 URTEAN FUTBOL ZELAIAK AUZOAN

Historian zehar herriko futbol taldeak aritu dira futbol zelai askotan, San Andres auzoan Etxaluzen (1913-1916), Zaldibar auzoan Maalan (1922-1945), Uribarrin Iturripe zaharrean-"Uribar-zubi (1945-1965) eta Iturripe berrian (1965-1986), Garagartza auzoan Atxabalpen (1986-2007) eta Musakola auzoan, Mojategin, 2007 urteaz geroztik.

Futbol zelaia herriko bost auzotan izan da, baina Uribarri auzoan 40 urtez iraun zuen, eta horrek zein Eskola Politeknikoaren presentziak sekulako giroa eman zion auzoari.

Urte askoan gizonezko futbol ekipoak izan badira ere, 1986 urteaz geroztik emakumezkoen ekipoak sortu ziren.

Juventud Deportiba Mondragonek atletismo pistak eraiki zituen Iturripeko futbol zelaiaren instalazioetan, eta 2007. urtean Mojategin instalazio berriak zabaldu artean herriko neska-mutilek atletismoa praktikatu dute 42 urtean, emaitza ezin hobeekin.

Futbola, atletismoa, eskola ... auzoaren hauspoa eta bizipoza.

› Uribarri auzoko Uribar-zubi zelaia

› Iturripe zelaia (Kortabarria, Lopez "Bomba", Lopez Rekarte).

begiratu kokapena auzoka eta harremanetan jarri nahi izanez gero, e-posta daukazu.

UDAL ZERBITZUA	HELBIDEA	E-POSTA
Okendo kaleko Ludoteka	Okendo kalea (Erdialdean)	gazteria@arrasate.eus
Uribarriko ludoteka	Usaetxe plaza (Uribarri)	gazteria@arrasate.eus
Santa Marinako ludoteka eta liburutegia	Galicia kalea 1. Tokiargiko eraikinean	gazteria@arrasate.eus
San Andreseko gaztetxokoa	Arrasate dorrearen etxabean	gazteria@arrasate.eus
Uribarriko gaztetxokoa	Usaetxe plaza (Uribarri)	gazteria@arrasate.eus
Musakolako gaztetxokoa	Elkano kalea 10	gazteria@arrasate.eus
Erdialdeko gaztegunea	Pablo Uranga 6(Erdialdea)	gazteria@arrasate.eus
Kulturate	Azoka kalea 1	biblioteka@arrasate.eus
Gazte Bulegoa	Biteri etorbidea, 3	gaztebulegoa@arrasate.eus
Sexologia zerbitzua	Biteri etorbidea, 3-1	sexologiazerbitzua@arrasate.eus.
Amaia antzokia	Otalora litzentziaduna kalea 6	antzokia@arrasate.eus
Musakolako kiroldegiko instalazioak	Elkano kalea 27	aukea@arrasate.eus
Iturripeko kiroldegia	Uribarri etorbidea	aukea@arrasate.eus

lagunen helbide eta telefono zerrenda

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

lagunen helbide eta telefono zerrenda

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

lagunen helbide eta telefono zerrenda

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA E-MAILA

HELBIDEA

lagunen helbide eta telefono zerrenda

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

lagunen helbide eta telefono zerrenda

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

IZEN ABIZENAK

JAIOTZA DATA

TEL. ZENBAKIA **E-MAILA**

HELBIDEA

ARRASATEKO UDALA
AYUNTAMIENTO DE MONDRAGÓN

kutxabank